

פרשת יתרו

- בתחילת יתרו הדגשנו את היחס שלנו לגויים (לא כל הגויים הם טמאים ורעים. יש גם גויים טובים וכך שאיפתנו שכל הגויים ילמדו מעם ישראל להכיר בשם ה' ולהיות טובים וישרים)
- כיצד הגיבו עמי כנען כאשר שמעו על הניסים הגדולים שקרו לישראל? [רעדו מפחד]
- האם הם באו לתת כבוד לישראל? האם התכוונו לקבלם בשמחה? האם חשבו איזה יופי שיגיעו לכאן אנשים טובים שעוזרים לכל אחד? [לא]
- מיהו הגוי ששמע ובה להודות לה' ולשמע מקרוב על הניסים? [יתרו]
- מה שמע יתרו? ["את כל אשר עשה אלוהים למשה ולישראל כי הוציא ה' את ישראל ממצרים"] מדוע הנס של יציאת מצרים נכתב בפסוק זה בנפרד? ["זו גדולה על כולן" (רש"י)]
- מי הגיע יחד עם יתרו? [צפורה אשת משה ושני בני משה]
- "ויבוא... אל משה אל המדבר" – מהן המילים שלכאורה מיותרות? מה התורה רוצה להדגיש כאן? [לשבח את יתרו שעזב את כל הכבוד והעושר והנוחות שהיו לו במדין ובא אל המדבר (רש"י)]
- "ויצא משה לקראת חותנו" – תאר את הכבוד הגדול שנעשה ליתרו? ["כבוד גדול נתכבד יתרו באותה שעה כיון שיצא משה יצא אהרן נדב ואביהוא ומי הוא שראה את אלו יוצאין ולא יצא" (רש"י)] משה מכבד את יתרו שהרי הוא אבא של אשתו ובנוסף שהרי הוא צריך להכיר לו טובה על כל החסד שעשה עימו כשברח למדין!
- כיצד הרגיש יתרו כאשר שמע משה את כל מה שעבר עליהם וכמה ניסים גדולים נעשו להם? ומה הוא אמר? [שמח שמחה גדולה ואמר "ברוך ה' אשר הציל אתכם..."]
- מי הקריב קרבנות כדי להודות לה'? [יתרו]
- מי ישב בסעודה עם יתרו? ["ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה"]
- "ומשה היכן הלך?... [אלא שהיה עומד ומשמח לפניו]" (רש"י). גדול הדור עומד ומגיש ומכבד את האורחים! אשרינו שיש לנו מנהיגים כאלו בעלי ענוה והכנסת אורחים!
- "וישב משה לשפוט את העם" – לשם מה הגיעו אל משה? [לשמוע את דבר ה' "לדרוש אלוהים" (פס' ט"ו), לפתור ויכוחים, ללמוד ואולי אף להתברך ממשה]
- "ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב" – מה ניתן ללמוד מכך על גדלותו של משה? ומה על העם? [איזו מסירות של משה למסור את דבר ה' ולעזור לכל אחד ואחד ואיזו אהבה ורצון לשמוע את דבר ה' יש לעם העומדים יום שלם ומחכים בתור]
- מה החשש של יתרו? [נבל תבול] ומהי עצתו? [שרי עשרות וכו']
- איזה אנשים מתאימים להיות השרים? ["אנשי חיל" (בעלי הבטחה)] יראי אלוהים אנשי אמת שנאי בצע (כסף)
- אשרי העם שנמצאים בו כל כך הרבה אנשים כאלו צדיקים. כמה שרים היו? [60,000 שרי עשרות, 12,000 שרי חמישים, 6000 שרי מאות ו600 שרי אלפים] (אמנם בפסוק נאמר
- נסו לדמיין כיצד כל עם ישראל יושב ולומד תורה ומברר את הדינים בחבורות, אלו באים אל שרי העשרות, אלו מגיעים לברר סוגייה מסובכת יותר אצל שרי החמישים וכו' וסוגיות הכי מסובכות שאף אחד מכל השרים לא הצליח לפתור – משה עצמו הסביר ופתר.
- מדוע חזר יתרו לארצו? [ללמד את בני משפחתו ולקרבה לה']
- פרק י"ט
- "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני" הספורנו כותב "נסיעתם מרפידים היתה בכוונת בואם אל מדבר סיני, אשר שם הר האלוהים, כי ידעו ששם יעבדוהו, כאומרו (שמות ג, י"ב): תעבדון את האלוהים על ההר הזה". על פי דבריו בני ישראל ידעו כבר מראש שהם הולכים להגיע אל הר סיני ולקבל שם את התורה. נסו לדמיין שיחה של ילדים כאשר ראו את עמוד הענן מתקדם ושמעו שהולכים להגיע אל הר סיני [איזו התרגשות. איפה ההר שעליו נקבל את התורה? מתי כבר נגיע? אבא, אולי זה ההר הקדוש? אולי זה? אשרנו שנבחרנו מכל העמים לקבל הדרכה מאת ה' כיצד להיות טובים וישרים, להיות עם שיראה דוגמא לכל העמים וכו'. אמא, אולי יש איזו שכנה שצריכה עזרה, מתחשק לי כבר לעשות מעשה טוב, אולי אני אלך לעזור לזקן שגר באוהל לידנו, אולי נעזור לשכן שעדיין צולע מרוב פצעים מהמכות של השוטר המצרי].
- "ויחן שם ישראל" – מה השאלה המתעוררת במילה ויחן ומה זה בא ללמדנו? [מדוע בלשון יחיד? ["כאיש אחד בלב אחד" (רש"י)]]
- ישראל הגיעו למדבר סיני ב _____ [א' בסיון]. למחרת (ב' בסיון) עלה משה וה' ציוה אותו: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" – תגיד את דברי לכולם. "בית יעקב" אלו ה _____ [נשים] ו"בני ישראל" אלו ה _____ [גברים]. ה' הבטיח שכמו שהוציאנו ממצרים על _____ כך אם נקבל עלינו את הברית עם ה' נהיה תמיד סגולה שפירוש _____ [אוצר חביב].
- עם ישראל השיבו "כל אשר דיבר ה' _____ [נעשה]" אפילו בלי ששמענו אנו מבטיחים ש _____ [נעשה ונקיים].
- משה עולה פעם שניה למחרת ב _____ [ג' בסיון], להחזיר את תשובת העם וה' אומר לו שהוא ידבר עם משה לעיני העם. העם משיבים (עפ"י רש"י) רצוננו לראות את מלכנו בעצמנו ולא שידבר רק עם _____ [משה].

- משה עולה פעם _____ [שלישית] בד' בסיון ומשיב את דברי העם. אם כך, משיב ה' אז מוכרחים להתכונן לכך _____ [3] ימים, "והיו נכונים ליום השלישי". שלושת ימים אלו נקראים: שלושת ימי _____ [הגבלה] כי בהם משה הגביל את העם וקדשו. מי שיעבור את הגבול יהיה עונשו _____ [מוות].
- "וירד משה מן ההר אל העם" – מה אנו לומדים מכאן שבחור של משה? ["מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו, אלא מן ההר אל העם" (רש"י)]
- כיצד התכוננו העם בשלושת ימי הגבלה? [כבסו את הבגדים ואת הלבבות, עשו כמה שיותר חסדים, בקשו סליחה, למדו את המצוות שכבר ניתנו להם וכו']
- בה' בסיון עשה משה מזבח מ- _____ אבנים. הכהנים שהיו אז בעצם ה- _____ [בכורות] הקריבו קרבנות. משה כתב את המצוות שכבר ניתנו והזה מהדם על ישראל כדי להכניסם בברית (כל זה עפ"י פר' משפטים ורש"י שם).
- "ביום השלישי" שהוא ו' בסיון (או בז' בסיון לפי חלק מחז"ל) התעוררו ישראל לקולות _____ [רעמים וברקים וקול שופר שהולך ומתחזק] משה עולה פעם _____ לעיני כל ישראל הנמצאים בתחתית ה- _____. ה' רוצה שמשה ירד שוב להזהיר את העם כדי שח"ו לא ימות מישוהו. משה מדגיש לעם שוב כל אחד עד היכן יכול להגיע (העם, הכהנים, אהרון ומשה) ורק אז מתחיל ה' לדבר עם העם.
- לאחר שהר סיני התכסה כולו בפרחים של המעשים הטובים של חברים בכיתה – אנו זוכים היום ללמוד על מתן תורה – עשרת הדיברות.
 - חז"ל מלמדים אותנו שכל החולים נתרפאו לקראת מתן תורה. מה רמוז בפסוק "כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם"? [כל העם שכולם ראו] ומה רמוז בפסוק "ויתיצבו בתחתית ההר"? [עמידה יציבה שגם הפסחים יכלו לעמוד]
 - היכן למדנו שה' דואג לעם ישראל ואוהב אותם מאוד? [שמוזהיר עוד פעם ועוד פעם שלא יתקברו אל ההר ולא ימותו, כי ידע שכל אחד ירצה כל כך להתקרב אל ה']
 - מי כן יוכל להתקרב ולעלות מעט בהר? [משה יעלה מעט, אהרן יותר רחוק ממנו]
 - מי עומד אחריהם אך לא יעלה בהר? [הכהנים (דהיינו הבכורות) עמדו סמוך לגבול וכל ישראל עמדו מאחריהם]
 - הגיע סוף סוף הרגע שכל ישראל חיכו לו – מתן תורה! נסה לספר כיצד הרגישו בני ישראל בשעה ששמעו את ה' בעצמו מדבר עימם? [התרגשות עצומה, התמלאו באהבה לה' וביראה ממנו. הדברים חדרו עמוק לליבם ופעלו על הנפש שלהם באופן עמוק עד כדי שאפילו דברים דומים לאזהרות שבעשרת הדברות לא חשבו בכלל לעשות. חז"ל מתארים לנו שבעשרת הדברות רמזים כל המצוות. כשאדם שמע לא תרצה זה פעל עליו להרחיק מליבו כל אלימות וכל אכזריות וכן בכל מצוה ומצוה]
 - מהן עשרת הדברות? נסו ללמוד בעל פה! [אנוכי, לא יהיה, לא תשא, זכור, כבד, לא תרצה לא תנאף לא תגנוב לא תענה, לא תחמוד].
 - מהי המצוה באנוכי ה' אלוֹקִיךָ? [אמונה בה'. הרמב"ם בספר המצוות מצוה א' כותב: "אשר צונו בהאמנת האלוֹקִת... והוא אומרו אנוכי ה' אלוֹקִיךָ].
 - מהו האיסור בדיבר השני? [לא לעשות פסלים ולא להשתחוות להם].
 - "פוקד עוון אבות על בנים על שילשים ועל ריבעים לשונאי" – מתי ה' מעניש את הבנים גם על עבירות של אבותיהם? [כאשר ממשיכים הבנים וחוטאים, ובכל מקרה רק עד דור רביעי]
 - לכמה דורות ה' זוכר את החסד של האבות לבניהם? ["ועושה חסד לאלפים – עד 2000 דורות].
 - רש"י: "נמצאת מדה טובה יתרה על מדת פורענות אחת על חמש מאות" הסבר כיצד? [על פי שתי התשובות הקודמות וכדברי רש"י: שזו לארבעה דורות וזו לאלפים].
 - האם מותר להשבע בשם ה' על אמת? מהו האיסור בדיבר השלישי? [מצוה להשבע בשם ה'. "ובשמו תשבע" (דברים פרק ו'), ובספר המצוות לרמב"ם מצוה ז' נאמר: "שצונו להשבע בשמו כשנצטרך לקיים דבר מהדברים או להכחישו, כי בזה תהיה הגדולה והכבוד והעילוי..."]. זה קידוש ה' שאדם נשבע שהדברים שאומר הם אמת כמו שה' הוא אמת, וכך נהגו בדורות ראשונים, והאיסור בתורה הוא רק להשבע לשקר – "לא תשא את שם ה' אלוֹקִיךָ לשווא", אולם בהמשך הדורות, כשראו חז"ל שאנשים אינם נאמנים כמו בדורות ראשונים ונשבעים בקלות לשקר ומחללים את שם ה' – קבעו חז"ל שלא יישבעו אפילו על אמת]
 - זכור את יום השבת לקדשו – מתי צריך לזכור? [כל השבוע כאשר רואים משהו טוב כבר קונים אותו לשבת. אך במיוחד זוכרים בכניסת השבת לקדשו בקידוש שעושים בכניסת היום]
 - מה יעשה האדם ביום השבת שאסור במלאכה? [זכור שכך גם ה' ברא את העולם בששה ימים וביום השביעי לא ברא כלום. ביום זה יוכל האדם להתפנות יותר לדברים רוחניים: ללימוד תורה, לתפילות ולמנוחה].
 - כבד את אביך... למען יאריך ימך. האם צריך לכבד הורים רק כדי שנחיה חיים ארוכים או שצריך לעשות זאת כי כך ה' ציוה ובגלל כל מה שהורינו עשו בשבילנו? [אם תכבד יאריך ימך אך לא בגלל זה צריך לכבדם].
 - מיד אחרי לא תרצה מצוה ה' לא תנאף. מהו האיסור החמור שהוצמד לרציחה? [לא לקחת אשה ששייכת לאיש אחר (אלא אם התאלמנה או התגרשה) ולחיות עימה כמו בעל ואשה].
 - איזה זהירות גדולה נכנסה בליבותם כאשר שמעו לא תגנוב? [לא לגעת במשהו של מישוהו אחר בלי לבקש רשות. זהירות גדולה מכל חשש גזל].
 - הסבר: לא תענה ברעך עד שקר [לא להעיד עדות שקר בבית הדין].
 - מהו איסור לא תחמוד? [לחשוב בלב ולתכנן איך אני משיג את הדברים שראיתי אצל מישוהו אחר, כיצד אצליח שהדברים של האחר יהפכו להיות שלי].
 - ב"לא תחמוד" ה' מחנך אותנו לשמוח בחלקנו ולא לרצות בכלל משהו של מישוהו אחר]
 - "וכל העם רואים את הקולות" – כיצד אפשר לראות את הנשמע? [ראיה פירושה גם הבנה. בני ישראל הבינו את הדברים ממש כמו ראייה והדברים חדרו ללב שלהם. ניתן גם להסביר שהם ראו ממש דברים שאנו לא מצליחים להבין].

- מרוב התרגשות ישראל נרתעו לאחוריהם וביקשו שה' ידבר עם משה והוא ישמיעם. משה מרגיע אותם ומסביר שה' בא אליהם כדי שתמיד תהיה אצלם יראת ה'. הוא גם אומר "כי לבעבור נסות אתכם בא האלוקים" – מה פירוש המילה נסות? [מלשון נס ודגל, ה' מרומם אותנו כמו שמרמים דגל. ע"י מתן תורה נוכל להיות מרוממים כמו דגל שכל העמים יבואו וילמדו מאיתנו]
- האם מזבח הנחושת היה עשוי כולו מנחושת, גם מבפנים? ["מזבח אדמה תעשה לי"]
- כאשר המזבח במקדש נבנה מאבנים, מאיזה אבנים מותר לבנותו ומאיזה לא? [לא מאבני גזית שזה אבנים שנחתכו עם _____ אלא חתכו עם תולעת שמיר]
- מדוע אסור ברזל? [ראה רש"י. קצרנו בכיתה ואתם מוזמנים להאריך בבית, אם יש לכם עוד כח].
- מדוע אין מדרגות למזבח אלא כבש? [שלא תגלה הערוה אפילו במעט שהרי הכהנים לבשו כותונות, ואפילו שאף אחד לא רואה מלבד האבנים, במקום במזבח צריך צניעות יתירה]
- בסוף השיעור שאל אותי תלמיד כיצד מתגלית הערוה והרי היה לכהנים מכנסי בד קצרים שכיסו את בשר הערוה. ואכן זכה התלמיד לכוון לשאלתו של רש"י. יישר כוח. "ואע"פ שאינו גילוי ערוה ממש שהרי כתיב ועשה להם מכנסי בד, מכל מקום הרחבת הפסיעות קרוב לגילוי ערוה הוא" וראו עוד ברש"י.
- בשעה טובה סיימנו פרשת יתרו וחילקנו ממתק מיוחד לכבוד התורה המתוקה שקבלנו בפרשה זו !

פרשת משפטים

- מה דינם של: עבד עברי שרוצה להשאיר אצל אדונו ולא לצאת בשנה השביעית, אמה העבריה שהאדון לא רוצה להתחתן איתה, מקלל אביו ואמו, רוצח במזיד, הורג בשגגה (ברשלנות), המכה את חברו.
- באיזה מצב בית הדין נאלצים למכור עבד עברי? [כאשר אדם גנב ואין לו כסף וגם אין לו רכוש שממנו יוכל לשלם את הגניבה]
- האם בית הדין שמחים למכור את העבד? [לא, עושים כל מה שאפשר כדי להמנע מלמכור]
- האם מכירתו לעבד עוזרת לו להתגבר ולא לגנוב? [ודאי, הוא לומד כיצד בית טוב צריך להתקיים שהרי מי שמוכן לקנות אותו לעבד חייב להיות אדם עם לב טוב כמפורט בשאלה הבאה].
- כיצד צריך האדון להתייחס לעבדו העברי? [לא כמו עבד כנעני. הוא צריך לדאוג לו ולא להעביד אותו בעבודת פרך. הוא חייב לתת לו תנאים טובים "כל עבד עברי או אמה העבריה חייב האדון להשוותן לו – במאכל ובמשתה ובכסות ובמדור שנאמר "כי טוב לו עמך, שלא תהא אתה אוכל פת נקי והוא אוכל פת קיבר, אתה שותה יין והוא שותה יין חדש, אתה ישן על גבי מוכין והוא ישן על גבי התבן... מכאן אמרו "כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו" וחייב לנהוג בו מנהג אחווה..."] (רמב"ם הלכות עבדים פ"א ה"ט)
- מי צריך לדאוג לפרנסת אשתו של העבד, במידה והיה נשוי לפני שנמכר? [האדון. וזהו פירושו של הפסוק "אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עימו" שעד עכשיו האדון גם דאג לה].
- מתי העבד משתחרר? ["שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחופשי חנם"]
- מה קורה אם שנת היובל חלה לפני שש שנים? [העבד משתחרר. "ואם פגע בו יובל יוצא לחירות" (רמב"ם עבדים פ"ב ה"ד).
- האם האדון יכול לחייבו לשאת שפחה כנענית? [כן].
- מה יקרה עם הילדים כאשר העבד ישתחרר? [השפחה וילדיה נשארים עבדים אצל האדון].
- במקרה שהעבד מבקש להשאיר עבד, האם מאפשרים לו? [מביאים אותו לבית הדין ומנסים להסביר לו שזה לא טוב "כי לי בני ישראל עבדים" (עפ"י הנצי"ב), אך אם הוא מתעקש רוצעים את אזנו והוא נשאר עבד עד לשנת היובל].
- באיזה מצב אבא מוכר את בתו לאמה? [מדובר על קטנה מתחת גיל 12. האב מוכר אותה במצב נורא שכבר אין שום דבר לאכול ואין לו כלום והוא נאלץ למכרה].
- בת שהיא שפחה זה מצב נורא ולכן התורה מוסיפה עוד כמה אפשרויות שהבת תשתחרר. מה הן? [שהאדון ישא אותה לאשה, שבנו של האדון ישאנה, שמשפחתה תפדה אותה והאדון יפחית להם סכום כנגד השנים שעבדה אצלו וכך יקל עליהם לפדותה, וכן אם הגיעה לבגרות (בת מצוה) משתחררת אף אם עדיין לא עברו 6 שנים וגם לא הגיע היובל].
- מהו עונשו של ההורג במזיד? [מוות יומת]
- מה עונשו של ההורג בשגגה? [גולה לעיר מקלט ואם יוצא משם יכולים גואלי הדם להורגו].
- מדוע החמירה התורה בעונשו של הורג בשגגה שיצטרך לעזוב את מקומו לזמן רב ואם יוצא משם יכול לההרג ע"י גואלי הדם, והרי הוא לא עשה זאת בכוונה? [יהודי צריך להיות זהיר מאוד ולא לנהוג ברשלנות ובאופן העלול לסכן אחרים].
- מה לומד הרוצח בעיר המקלט? [הכהנים והלוויים, ת"ח ונביאים כולם היו באים כדי ללמד את ההורגים תורה וללמדם כיצד אדם צריך להזהר]
- דרך הדינים של התורה אנו משתדלים לראות עם הילדים מהי הדרך הנכונה למנוע מקרים לא טובים שעליהם מסופר בפרשתנו. מה צריך להיות היחס הנכון להורים, כיצד עלינו לפתור מריבה, מה צריך אדם לעשות בשעת כיצד אדם צריך לשמור על ממונו שלא יזיק וכו'.
- כיצד היחס הנכון של בן להוריו? [ההורים הולידו אותנו וטרחו כל כך הרבה למעננו. ה' מצוה אותנו לכבד אותם ולירא מהם. חז"ל מדגישים שאפילו אם באמצע שאדם מלמד את תלמידיו באו הוריו וצעקו עליו וביישו אותו –

- אסור לו לכעוס עליהם "אלא ישתוק ויירא ויפחד ממלך מלכי המלכים הקב"ה שצוהו בכך" (רמב"ם ממרים פ"ו ה"ז).
- בן שהיכה את אביו נענש בחומרה יותר מהכאה של חבר, שהרי יחס מיוחד היה צריך להיות לו כלפי הוריו. מהו דינו של "מכה אביו ואמו" (פרק כ"א פסוק ט"ו)? מהם התנאים לעונש זה [יומת במקרה של מכה שיש בה חבורה ובתנאי שעדים התרו והזהירו אותו לפני שהיכה].
 - הבן יומת לא רק במקרה של הכאת הורים אלא גם במקרה של _____ [קללה, פסוק י"ז].
 - מה דינו של מי שגנב אדם ומכר אותו לעבד? [יומת].
 - אנשים שכועסים צריכים לדעת להתגבר ולעצור את המריבה ע"י _____ [דיבור ודרכי שלום].
 - מה דינו של מכה את חברו? [משלם 5 תשלומים: נזק, צער, ריפוי, שבת, ובושת] מהם שני התשלומים המופיעים בפסוק י"ט?
 - נקודה לדיון בבית – מעבר לנלמד בכיתה: "ורפא ירפא". הגמרא לומדת מכאן ש"מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות", היינו עלולים לחשוב שרק נתפלל ולא נעשה שום השתדלות, אך התורה מדגישה שהמכה צריך לדאוג לרפואתו של חברו.
 - האם מותר לאדם להתעלל בעבדו הכנעני? [ודאי שלא]. במה יענש המכה את עבדו? [אם הרגו – נענש בעונש מות. אם פצע אותו בראשי איברים (כגון שן או יד) – ישחרר אותו ואם פצע אותו מעט – הפסיד לעצמו שהרי זה עבדו].
 - מה דין אדם שבמהלך מריבה עם חברו פגע באשה והעובר נפגע? [משלם כמה שיושט עליו בבית דין], ומה אם האשה מתה? ["נפש תחת נפש" ומובא ברש"י ש"רבותנו חולקים בדבר יש אומרים נפש ממש ויש אומרים ממון].
 - "עין תחת עין" כיצד הסביר משה את פסוק זה במסורת שבעל פה? [ממון בדמי העין, אדם צריך לדעת שהיה ראוי שיוציאו לו את עינו]
 - מהו שור תם ומהו שור מועד? [תם שנגח פעם ראשונה, מועד – שהעידו עדים ואמרו לו שהשור שלו נגח כבר פעמים]
 - מדוע נענש אדם גם על שור תם והרי לא ידע שהשור שלו עשוי להזיק? [כי אדם מחוייב לשמור מאוד על רכושו שלא יזיק]
 - במקרה ששור הרג אדם, מה עושים לשור? [סוקלים אותו ובשרו אסור באכילה]
 - אם זה היה שור מועד התורה מדגישה שהיה ראוי להרוג גם את _____ [הבעלים של השור], אולם בפועל במקום להורגו נענש ב _____ [תשלום כופר כספי].
 - אם השור לא הרג אלא רק הזיק, כמה ישלם? [שור תם – חצי נזק ושור מועד – נזק שלם].
 - מי שמגדל בעל חיים שידוע שמזיק כגון אריה והאריה הזיק, כמה ישלם בפעם הראשונה? [ברור שנחשב כמו מועד].
 - בכל המקרים שאדם או ממנו הזיקו האם מספיק שישלם או שצריך המזיק לעשות עוד משהו? [לבקש סליחה מהניזוק ומה' על העבירה שעשה].
 - כיצד צריך לנהוג מי שהוכרח לחפור בור ברשות הרבים? [לכסות היטב]
 - האדמה היא של רשות הרבים ובכל אופן התורה קוראת לחופר "בעל הבור" – מדוע? [שלא יאמר זה לא שלי, התורה מחשיבה אותו כבעל הבור למרות שהאדמה אינה שלו].
 - האם זה דוקא בור? [גם כל דבר שהשאיר ברשות הרבים שיכול לגרום נזק לאנשים, כמו קליפת בננה וכדומה]
 - אדם שגנב כבש ונתפס, בכמה תשלומים חייב? [אם שחט או מכר את הכבש משלם פי 4 ואם הכבש אצלו משלם פי 2]
 - מה הדין בשור? [אם טבח או מכר משלם פי 5].
 - מה הדין בבעל חיים אחר או בכל חפץ שנגנב? [תשלומי כפל בלבד].
 - מדוע גנב שהתגלה בלילה מותר לבעל הבית להורגו? [כי נראה שהוא יקום להרוג את בעל הבית אם בעל הבית יקום אליו ועל כן "הבא להורגך השכם להורגו"].
 - מדוע גנב שבא ביום אסור להורגו? [כי ביום עוד אנשים מסתובבים והוא פוחד להרוג שלא יתפסו אותו, ואין כאן חשש שיהרוג ומימלא לא אומרים את הכלל "הבא להורגך השכם להורגו"].
 - "כי יבער איש שדה או כרם ושילח את בעירו" – על מה מדובר כאן? מה זה בעירו? [בע"ח שמזיקים באכילה או בהליכתם. בלשון חכמים שן או רגל].
 - האם על נזק זה משלם בפעם הראשונה כמו שור תם שנגח? [לא, השן מועדת לאכול אלא אם אכלה דבר שבדרך כלל אינו ראוי לה לאכול].
 - "מיטב שדהו ומיטב כרמו יושלם" – מכאן למדנו שאם המזיק רוצה לתת שדה שלו במקום לשלם הוא יכול אך צריך לתת את השדה הכי _____ [משובחת שיש לו].
 - לגבי אש נאמר כי צריך לשלם על "גדיש או הקמה או השדה", מה פירוש כל דבר? [גדיש – ערימת התבואה, קמה – השיבולים העומדות במחובר לאדמה, שדה – אדמה חרושה].
 - מה הם 4 אבות נזיקין? [שור שנגח, הבור, שור שאכל או הרס ברגלו (שן ורגל), ואש].
 - מה הן 4 סוגי השומרים [2 ששומרים בלי להשתמש בחפץ: שומר חנם ושומר שכר, ושניים שמשמשים בחפץ: שואל ושוכר].
 - חובת השומרים לשמור היטב על חפץ שאינו שלהם אולם אחד מהם מחוייב יותר מכולם. מיהו? [שואל שהרי משתמש להנאתו ולא משלם כלום] ולכן הוא יהיה חייב לשלם כמעט מקרה שקרה משהו לחפץ (כגון נגנב).
 - מיהו השומר שהכי מחוייב לשמור היטב ועל כן חייב גם בנגנב או נאנס? [שואל, שהרי נהנה ומשתמש בחפץ של חברו ולא משלם על כך כלום].
 - האם גם הוא פטור במצב מסויים? [כן, במקרה שבעליו עמו]

- מיהו השומר שמחוייב לשמור כי כך התחייב אך אם לא פשע יהיה פטור מהכל? [שומר חנם שהרי עושה טובה לחברו ואינו נהנה כלל, ואף עושה זאת בחינם].
- מה דינו של שומר זה? [נשבע שלא פשע ופטור מלשלם. הוא חייב רק במקרה שפשע בשמירתו].
- מה דינם של שומר שכר ושוכר? [בפשיעה וכן בגניבה חייבים לשלם אך באונס פטור וכן בבעליו עמו ברור שפטור].
- מדוע החמירה התורה בדינו של מי שמצער אלמנה ויתומים? [שאינו מי שיגן עליהם ועל כן ה' שומע מיד את צעקתם].
- האם מותר לקחת ריבית כאשר אדם מלווה כסף לחברו? [לא תשימון עליו נשך].
- האם מותר לקחת מאיש עני משכון? [כן, אך אם לוקחים בגד שמשמש בו ביום, חייבים לקחתו רק ללילה ולהחזיר לו ביום].
- "לא תהיה אחרי רבים לרעות" – על איזה מקרה מדובר? [כשהדיין יושב עם דיינים רעים שמטים את הדין, אסור לו להיכנע ולומר כמוהם].
- "אחרי רבים להטות" – באיזה מקרה מדובר? [דיינים צדיקים שיש ביניהם מחלוקת הדין יהיה כמו הרבים וכן במחלוקות שלא בבית דין, במשנה נפסק ש"יחיד ורבים הלכה כרבים"].
- "ודל לא תהדר בריבו" – אסור להטות את הדין לטובת העני. מה יעשה דיין צדיק שרואה שעליו לחייב את העני בדין, האם יפסוק לטובתו? [בשום אופן לא. הוא יכול אחר כך לתת לו צדקה כדי שיוכל לשלם, וכך היה עושה דוד המלך].
- היכן נאמרו כל המצוות הללו? [משה שמע אותם בהר סיני מיד לאחר מתן תורה].
- כיצד מצוות התורה עוזרות לשעשות שלום בין אדם לחברו? [אם אדם מוצא אבידת חברו מחייב להחזיר גם אם מדובר בשונאו. אם רואה את חמורו של שונאו "רובץ תחת משאו" מחוייב לעזור לו, ועוד].
- במידה והאדם שאתה רוצה לעזור לו אומר לך שאתה מחוייב לעזור לו ולכן יושב בצד ומסתכל עליך, האם אתה מחוייב לעזור לו? [לא, "עזוב תעזוב עימנו"].
- מניין לומדים אסור צער בעלי חיים מן התורה? [מהמצוה לפרוק ולהעמיס מסודר על החמור שרובץ תחת משאו].
- "לא תטה משפט אביון בריבו" – כאן נוסף ציווי שלא להטות את הדין נגד העני. מדוע שהדיין יחשוב להטות את הדין נגד העני? [אולי שלא לבייש את העשיר או שפחד מאיש אלים וחזק. הדיין צריך להיות אמיץ ולא לפחד מאדם].
- מה הכוונה שהשוחד יעזור עיני פיקחים? [שלא יראה את האמת וידון בטעות דין שגוי, כי ליבו עלול לנטות אחרי מי שנתן לו את המתנה].
- מצות שמיטה – מהן שני המידות הטובות המרכזיות שמצות השמיטה מרגילה אותנו? [בתחון בה' שידאג לפרנסתנו ומידת הנתינה לכולם].
- מצות שבת – התורה אומרת שאף הגר ינוח בשבת. על איזה גר מדובר כאן? [לא על גר שהופך להיות יהודי שפשוט שנח בשבת, אלא על גר תושב – גוי שגר בארץ ומקבל על עצמו את שלטון ישראל וכן את 7 מצוות בני נוח].
- "ושם אלוהים אחרים לא תזכירו, לא ישמע על פיך" – מה הכוונה שאסור להזכיר שם אלוהים אחרים? [אסור להשבע בע"ז (ראב"ע) – כך הסברנו בכיתה, אך ראוי להוסיף שחז"ל אמרו שבנוסף לאיסור שבועה, בכלל אין להזכיר שם ע"ז, כגון תחכה לי ליד ע"ז פלונית].
- ה' מצוה אותנו לעלות 3 פעמים בשנה ולהביא קרבן חגיגה, מה מיוחד בזמנים הללו? [זמני שמחה בתחילת הקציר, בסיום הקציר ובתקופת האסיף, וכך האדם עולה ומודה לה' על כל הטוב שגמל עימו].
- מצות ביכורים – באיזה פירות נוהגת? [שבעת המינים].
- "לא תבשל גדי בחלב אמו" – האם דוקא גדי בחלב עיזים אסור? [לא, כל בשר עם כל חלב אסור בבישול וגם אסור באכילה, אם בשלו בשר עם חלב].
- לאחר כל המצוות שנתנו בהר סיני אומר ה' למשה שהוא ישלח את מלאכו לשמור על ישראל בדרך ולהביאם לארץ ישראל. ישראל מצווים לשמוע בקול המלאך ואם ישמעו בקולו ויעבדו את ה' יזכו לברכות רבות. ציין כמה מהברכות שיזכו להן? [וברך את לחמך ואת מימך (לא יהיה חסר מים במדינת ישראל), והסירותי מחלה מקרבך, לא תהיינה נשים שכולות או עקרות, את מספר ימיך אמלא (אריכות ימים), ה' יגרש את אויבנו וישלח צרעה שתפחיד אותם, מעט מעט אגרשנו].
- מדוע זו ברכה שה' יגרש את אויבנו מעט מעט? [כי אם יגורשו בבת אחת, יקח זמן עד שנצליח ליישב את הארץ ובנתיים יגיעו חיות טרף למקומות שיהפכו להיות שממה].
- משה בונה מזבח ו12 מצבות, הבכורות מקריבים קרבנות, משה מזה חצי הדם על המזבח וחצי שם בכלים ומזה מהם על בני ישראל הנכנסים בברית. מתי כל זה קורה? [מחלוקת: לפי רש"י לפני מתן תורה בד' בסיון ולפי רמב"ן לאחר מתן תורה].
- ה' מצוה את משה לעלות ולקבל את שתי לוחות הברית, מי ישפוט את העם אם יהיה קושי? [הזקנים שבראשם אהרן וחור].
- מיהו חור? [בנה של מרים].
- כמה ימים היה משה בהר? [ארבעים יום ולילה].

פרשת תרומה:

השכנוע התאמצנו ללמוד את כל פרשת תרומה וכן חצי מפרשת תצוה. למדנו ברמת הפשט ובנוסף הדגשנו מספר רעיונות מרכזיים. דוקא בגלל המהירות שלמדנו זאת – חשובה מאוד החזרה בבית.

- עוד להיות משה על ההר ב- 40 היום שאחר מתן תורה ציוה ה' על ההכנות למשכן. מה המשמעות של הקמת המשכן? [השראת שכינה בתוך בני ישראל. זו מדרגה גבוהה מאוד של ישראל שזוכים שה' בתוכם. "ושוכנתי בתוכם"].
- מה צריכים ישראל להביא בנדבה? [זהב, כסף נחושת תכלת ארגמן תולעת שני שש עיזים, עורות אילים מאודמים תחשים ועצי שיטים. שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים, אבני שהם ואבני מילואים]
- מהיכן היו להם עצי שיטים? (רש"י)
- האם ישראל באמת הביאו והראו את אהבתם לה' בנתינת הדברים היקרים הללו? [בודאי, הביאו את הנדבות בבוקר בבוקר – מוקדם והביאו כ"כ הרבה עד שהאומנים היו צריכים להגיד למשה שיעצור את העם מלהביא].
- מה זה תחשים? [חיה מיוחדת צבעונית שאינה קיימת כיום].
- מדוע הציוו ה' ראשון הוא על הארון? [כי הוא הקדוש ביותר, בו ישנן לוחות הברית וספר התורה ומעליו ה' מדבר עם משה].
- המשכן רומז גם לרעיונות וסודות גדולים. איזה רמזים חשובים אנו יכולים ללמוד מהארון? [כל מידותיו שבוורות ללמדך שמי שרוצה לזכות בתורה צריך ענוה, מבית ומחוץ תצפנו – שת"ח צריך להיות תוכו כבדו, זר הארון רומז לכתר תורה שצריך לכבד את לומדי התורה, הכרובים פניהם איש אל אחיו רומז לאהבה בין ה' לישראל ועוד].
- מהיכן שואבים כל ישראל את ההצלחה בפרנסה? מהיכן מתברכים כל הפירות והגידולים [מלחם הפנים המוגש על השולחן].
- מהיכן שואבים כל ישראל את החכמה ואת אור הפנימי המאיר את דרכם? [מהמנורה].
- כמה כיסויים היו למשכן? [הראשון עשוי מחוטי תכלת ארגמן תולעת שני ושש, השני יריעות עיזים והשלישי מעורות אילים מאודמים ועורות תחשים]
- איזה כיסוי היה נראה מבפנים? [יריעות התכלת וכו'] ואיזה נראה מבחוץ? [בצדדים רואים את יריעות העיזים ומלמעלה היה כיסוי נוסף של העורות אילים ותחשים].
- כיצד חוברו קרשי המשכן? [עמדו על אדנים וחוברו ע"י טבעות שנכנסו בחריצים בחלק העליון של הקרש (זה נאמר רק על הקרשים הפינתיים בפסוק כ"ד, אך חז"ל אומרים שהיה כך בכל הקרשים) ובנוסף היו בריחים שחיברו מהצד והוכנסו בתוך טבעות].
- כמה בריחים היו? לכל דופן היו 3 שורות של בריחים. העליון והתחתון מחולקים ואילו האמצעי היה מבריח מן הקצה אל הקצה ורומז על האחדות המלאה בין כל חלקי עם ישראל].
- היכן עמד מזבח הנחושת? החצר המשכן מחוץ לאוהל מועד].
- מה תפקידו של המזבח? [העיקר לכפר על עוונות ישראל בהבאת הקרבנות].
- ממה עשויה חצר המשכן? [מעמודים מצופים נחושת (ולא זהב כמו קרשי המשכן) ומחובר אליה קלעים כמין רשת].

פרשת תצוה

- מהו הבגד החשוב שבו התורה פותחת את תאור הבגדים? [האפוד והחושן המחובר אליו].
- כיצד היה זכר הכהן שהוא מתפלל ומבקש על כל ישראל? [שמות השבטים רשומים גם על האבנים שעל כתפיו וגם על האבנים שבחושן והיו על לב אהרן בבואו לפני ה' ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד].
- ממה עשוי המעיל? [תכלת, להזכיר את השמיים שהוא שליחו של ה' ומחוייב לכל מה שצוה אותו ה'].
- ממה עשויים הרמונים וממה הפעמונים? [רמונים מצמר צבוע בתכלת ארגמן ותולעת שני, פעמוני זהב].
- מה תפקידו של הציץ? [לכפר על טומאות בני ישראל. בעיקר אם אדם הביא קרבן בטומאה בטעות].
- בגדי הכהן "לכבוד ולתפארת" כבוד למי? [לקב"ה ששליחו לובשים בגדים מכובדים ויפים].
- מהם 4 הבגדים שישנם לכל כהן? [כתונת, מגבעת, אבנט ומכנסים]
- מי יוצא הדופן? [מכנסים אינם "לכבוד ולתפארת" אלא "לכסות בשר ערוה" (פסוקים מ' – מ"ג)]
- האם יתחילו הכהנים לעבוד במשכן פתאום בבת אחת או שיש זמן שהם מתכוננים לעבודה [שבעת ימי המילואים שבהם ממלאים את ידם והיינו שממנים אותם לשליחות].
- מי ילביש את הכהנים בבגדי הכהונה? [משה, אשר ודאי שמה שמחה גדולה ועושה זאת בלב שלם].
- מהן שלושת הקרבנות המובאים בכל אחד מימי המילואים? [פר חטאת, איל לעולה ואיל לשלמים (הנקרא איל המילואים)]
- מה עוד הובא ביחד עם הקרבנות [ג' מיני לחם: מכל מין 10 חלות מקמח ושמן ולאחר האפיה מושחים שוב בשמן].
- על איזה קרבן הכהנים סומכים את ידיהם? [כל הקרבנות הללו].
- איזה קרבן מזים מדמו על המזבח ושופכים את דמו על יסוד המזבח ואילו בשר נשרף מחוץ למזבח? [פר חטאת]
- איזה קרבן עולה כולו על המזבח? [איל העולה]
- מי הקריב את כל הקרבנות בימים אלו? [משה, כדי להראות וללמד את אהרן ובניו את כל הלכות ההקרבן].
- מאיזה קרבן הכהנים אוכלים את החזה והשוק אך כאן משה קיבלו? [איל המילואים – שהוא קרבן שלמים ובכל קרבן שלמים הכהן מקבל חזה ושוק, אך כאן משה קיבל לפי שהוא היה המקריב]
- היכן שמים מדמו של דם האיל השני (איל המילואים), ולמה זה רומז? [על תנוך אונם הימנית של הכהנים – שצריכים לשמור ולעשות בדיוק מה שה' צוה, על בזהו ה' ובוהן הרגל הימנית – שידיהם ורגליהם צריכים לעשות מה שה' צוה וכן היוז על המזבח ועל אהרן ובניו].
- מה חשב משה כאשר משה את אהרן ובניו בשמן המשחה וכן את הכלים והמשכן? [ודאי התפלל שיצליחו ויתקדשו בעבודתם למען כל עם ישראל וה' ישמע את תפילותם ויקבל את קורבנותיהם. ודאי גם שמח והתמלא באהבה רבה לשליחו עם ישראל].
- איזה קרבנות יובאו כל בוקר וערב מרגע שהמשכן יקום? [עולת תמיד].
- מהיו הכלי המוזכר אחרון, אשר הונח קרוב לפתח הכניסה לאוהל מועד בין המנורה והשולחן ומול ארון הקודש? [מזבח הקטורת].
- מה תפקידו של מזבח זה? [להקטיר עליו קטורת בכל יום ולכפר על כל ישראל].
- מוזבח הנחושת מכפר על כל מי שמביא קרבן. על מי מכפר מזבח הקטורת? [נראה לומר שהוא מכפר גם על אלו שלא באים להקריב קרבן. כאלו ששקועים בחטא אך גם בהם יש ריח טוב. נשמה שעשויה להתעורר. הם דומים לחלבנה שריחו רע בפני עצמו אך יחד עם כל הסממנים הפך גם ריחו לטוב]

פרשת כי תשא

- כל אחד מישראל מבין עשרים ומעלה יתן מחצית השקל. מה הם שני הדברים שנעשים באמצעות כסף זה? [ספירה של עם ישראל. האדנים לקרשי המשכן].
- הכהן רוחץ את ידיו ורגליו בכיור. היכן עמד הכיור? [בין אוהל מועד למזבח הנחושת].
- מה עניינה של רחיצה זו? [הכנה לעבודת הקודש, נקיות וטהרה. ברגעים אלו הכהן ודאי גם היה חושב ומהרהר על תפקידו ונכנס בכבוד ראש לעבודה למען כל עם ישראל].
- ממה עשוי שמן המשחה ומה עשוי עימו? [שמן זית מעורבב עם 4 סוגי בשמים. והיה השמן המשובח ביותר עם הריח הטוב ביותר. משחו עימו בצורת האות נ על הכהנים ועל המשכן ועל כל כלי וכלי].
- האם מותר לאדם פרטי לעשות לעצמו שמן המשחה או את הקטורת? ["ונכרת מעמיו". ריחות מיוחדים אלו שמורים רק למקום הקדוש ביותר].
- מדוע צריך חכמת לב לבניית המשכן? [כי בכל כלי היה צריך לעשותו בצורה הטובה ביותר כראוי לכבוד ה' וצריך גם לכוון כראוי שכלי זה יישמש עבור כל עם ישראל. היו גם מלאכות קשות במיוחד כמו הכנת המנורה מקשה אחת].
- מאיזו משפחה היה בצלאל? [נכדו של חור משבט יהודה ובנה של מרים הנביאה]
- מאיזה שבט היה אהליאב בן אחיסמך ומדוע בחר ה' דוקא בשבט מבני השפחות? [שבט דן, ללמדנו שאצל הקב"ה חשובים המעשים ולא יתגאה מי שיש לו יחוס].
- בכל ארבעים היום והלילה צוה ה' את משה בעניני המשכן, מדוע לקראת הסיום מצוה על שמירת השבת? מה זה מלמד אותנו על בני ישראל? [ידע ה' שבניי האהובים ירצו כבר שה' ישכון בתוכם וירצו לעשות את המשכן בזריות ולכן הזהירם שלא יעשו בשבת]
- מה זה מלמדנו על הלכות שבת? [שכל מלאכה שהיתה בהכנת המשכן אסורה בשבת. קצירה ובישול היו בהכנת סממני הקטורת. שחיטה והפשטת העור היו בהכנת העורות שכיסו את המשכן, בניה וכתיבה היו בקרשי המשכן וכדומה].
- מה צריכים ישראל לעשות בשבת? [לנוח מכל מלאכה ולהיות פנויים להתקדש בתפילה, בלימוד תורה ולהתענג גם בסעודות ובמנוחה].
- מה נתן ה' למשה בסיום 40 היום והלילה? [את שתי לוחות הברית הכתובים ע"י הקב"ה בעצמו].
- איזה נס היה בכתב של הלוחות? [החקיקה היתה משני הצדדים ובשני הצדדים ראו את הכתיבה לא בכתב ראי. האותיות הסתומות (ס, ע, צ) עמדו בנס].
- מה עשו ישראל כל 40 היום והלילה? [ציפו וחיכו בהתלהבות לשמוע מה יגיד משה כשירד, מה לימד אותו שם ה', ורצו כבר לראות את לוחות הברית עם עשרת הדברות שהרי ה' אמר למשה לעלות ושם הוא יתן לו את הלוחות (סוף פרשת משפטים) וודאי משה אמר זאת לישראל לפני שעלה].
- ישראל כ"כ מצפים אך משה שעלה בז' בסיון לא מגיע בט"ז בתמוז. מה מתחיל באותו זמן? [בלאגן. כולם דואגים. אולי משה מת, הרי עלה בלי שום אוכל ונכנס למקום כ"כ קדוש עם אש וערפל. התחיל בלבול גדול בעם דוקא בגלל הציפייה הגדולה].
- מי ניצל את הבלבול הזה והציע לעשות פסל שיחליף את משה שכנראה מת? [הערב רב]
- מה היו צריכים ישראל לעשות בשלב זה? [לבא אל חור ואל אהרן, כמו שאמר להם משה לפני עלייתו להר (סוף פרשת משפטים) שאם יהיה צורך יפנו אליהם והיו צריכים בנחת לשאול אותם מה לעשות].
- כיצד היו צריכים לבא אל חור ואל אהרן? [בחדרת קודש ובסבלנות]
- כיצד הם באו? [בסערת רגשות, תביא לנו אלוהים במקום משה. אנחנו רוצים שתבנה לנו פסל. הרגו את חור שלא רצה לשמוע על כך ואף אל אהרן באו בסערה גדולה עד שלא יכלו לשמוע את דברי הרוגע של אהרן שצריך לחכות בסבלנות].
- מה עשה אהרן כאשר ראה שאין סיכוי שישמעו לו? [אהרן שאוהב את ישראל לא רצה שיחטאו וניסה לעכבם ככל יכולתו ורצה למנוע מהם את הלחץ ע"י שביקש שיביאו מבניהם ונשותיהם את הנזמים וקויה שיתעכבו].
- ישראל הביאו מיד מאוזניהם ושוב אהרן מנסה לעכבם. כיצד? [עושה בעצמו כל מיני צורות ומעכבם ובונה מזבח בעצמו ומעכבם ואומר שרק מחר יעשו חג לה' ומעכבם].
- מה קויה אהרן? [שמשה יגיע ואכן יהיה למחרת חג לה'].
- האם כל ישראל השתחוו לעגל? [ודאי שלא. היו כל מיני מדרגות. הערב רב דחפו את כל הרעיון וגם הזדרזו להקריב לפני קרבנות וחלקו מהבשר לכל העם והסיתו את העם, אחרים רק שמחו והתבוננו והשתתפו בחגיגות, והיו כאלו שהיו מזועזעים כמו שבט לוי, נשים ועוד].
- מה רצה ה' לעשות כאשר ישראל חטאו בחטא כה חמור בסמוך כל כך למתן תורה? [לכלותם ולהשאיר את משה שממנו יצא עם שלם]
- מהי תגובת משה על כך? [משה אוהב את ישראל ולמרות שזה היה יכול להיות לו כבוד גדול שממנו יצא העם הנבחר, הוא מתפלל מכל ליבו אל ה' וטוען שיהיה בכך חילול ה'. "למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרוג אותם בהרים..."].
- ה' אומר שלא יכלה אותם ומשה יורד מן ההר, מהי תגובת משה כשרואה את העם בחטאו? [משה מנסה לזעזע אותם: שובר את הלוחות שישאל חזקו וציפו להם במשך 40 יום, שורף את העגל, טוחן אותו ומפזר על המים ונותן לישראל לשתות. לאחר מכרזו "מי לה' אלי" ושולח את בני לוי להרוג את החוטאים הראשיים שהשתחוו ממש לפסל – 3000 איש (בלבד!). בהמשך גם הוציא את אהלו מחוץ למחנה כדי לזעזעם].
- משה עולה ב"ט תמוז ל-40 יום נוספים בהם הוא ממשיך להתפלל אל ה' שימחל לגמרי לישראל ואף מציע שה' ימחה את שמו מהתורה אם אינו מוחל לישראל. האם ה' מקבל את בקשתו? [ה' אומר שאם צריך למחות - צריך למחות את מי שחטא, ובכל אופן ה' מסכים לשלוח את מלאכו שילוח את ישראל].
- מהי תגובת העם? [רוצים שה' ישכון בתוכם ולא רק מלאך. העם מתאבלים ומורידים את כל תכשיטיהם].
- משה מבקש שה' ילוח אותם בעצמו ומבקש לראות את פני ה' ולהבין את דרכיו. ה' אומר למשה לעלות להר פעם שלישית עם לוחות אבן חדשים. מה הן י"ג המידות שה' מגלה לו בהר לאחר ששוכן עליו הענן? [י"ג מידות הרחמים של ה' אותם מזכירים רק במנין ובקדושה].
- על מנת שה' יחזור לשכון בתוך עם ישראל ה' רוצה שבני ישראל יכרתו ברית מחודשת, לאחר שחטאו. ה' אומר למשה להזהיר את העם שלא ילמדו מיושבי הארץ וכן מזהיר בעוד אזהרות רבות. מה המשותף לאזהרות אלו עפ"י הספורנו? [ישנן כל מיני הצלחות ועל האדם לדעת שכל הברכות באות מאת ה' ולא מאלילים: האביב, האסיף והקציר מאת ה', הבכורות מעידות שהמקנה מאת ה', השבת מעידה שברכת כל השבוע היא מאת ה', וכי (ספורנו פרק ל"ד פסוק י"ח)].
- מה עשו ישראל ב-40 היום האחרונים? [ודאי התפללו והתחננו שה' יסלח להם ויסכים לשכון בתוכם].
- מתי ה' סלח סליחה גמורה ומשה ירד מן ההר? [ביום כפור, לאחר כל חודש אלול ועשרת ימי תשובה].
- מה הוריד בידו ביום כיפור? [את הלוחות השניים].

- מתי קרנו פני משה ומתי שם על פניו מסוה? [מהרגע שירד מההר קרנו פניו. ובכל פעם שאמר להם את דבר ה' – ראו כולם את פניו המאירות, אולם כאשר גמר לדבר עימם את דברי ה' שם על פניו מסוה עד לפעם הבאה שנכנס לדבר עם ה' ששוב הוריד את המסוה עד שגמר לדבר עם ישראל].

פרשת ויקהל

- במה עוסקות פרשות ויקהל ופקודי? [ציווי של משה על כלי המשכן, הבאת התרומות ובניית המשכן וחשבון מדויק מה עשו עם כל התרומות]
- מתי הביאו ישראל את התרומה? [בהתלהבות מרובה עוד באותו יום. האומנים באו לקחת את התרומות והתחילו לחשב מה צריך. למחרת בבוקר הביאו עוד ישירות אל האומנים וכאשר האומנים ראו שיש יותר מידי אמרו למשה ש"מרבית העם להביא". משה מיד שלח כרוז שיכריז להפסיק "והזכיר הכתוב מרבית העם להביא, לשבח את העם המביאים בנדבתם, ולפאר החכמים בנאמנותם, וגם הנגיד עליהם (משה) משובח בזה שהעביר קול במחנה למנעם, כי אין לו חפץ בכסף וזהבם כשאר המושלים בעמם..." (רמב"ן פרק ל"ו פסוק ג').]
- מדוע לא עשו את הארון בתחילה והרי בציווי בפרשת תרומה הארון היה ראשון? [הארון הוא מרכז המשכן ולכן הוזכר ראשון אך חייבים בתחילה לבנות את קרשי המשכן ויריעות המשכן והעיצים על מנת לשמור על הארון מיד כשיבנה].

פרשת פקודי

- מה עושה משה כאשר הוא רואה שכל האומנים עשו את תפקידם בצורה מדויקת והביאו את כל כלי המשכן? [מברך אותם ומשבח אותם "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם וכו' (רש"י פרק ל"ט פסוק מ"ג).]
- באיזה יום הוקם המשכן? [א' ניסן]
- מי מתעסק ביום זה בהעמדת המשכן וסידור כל הכלים במקומם ובהקדמת הקרבנות? [משה בעצמו].
- למה זוכים כל ישראל בסיום כל העבודה? [השראת השכינה בתוכם. הענן מכסה את אוהל מועד ואי אפשר להכנס אליו. כאשר משה רצה להיכנס הענן היה עולה מעט ואז היה אפשר להיכנס].
- למה היה הופך הענן בלילה? [לעמוד אש]
- מתי היו ישראל נוסעים? [כאשר הענן היה נעלה מעל המשכן]
- הורים יקרים, בכיתה נסיים את הפסוקים האחרונים ביום שני הקרוב. שלחו נא את ילדיכם עם חולצות לבנות ועם מעט כיבוד למסיבה שנחגוג עם קריאת הפסוקים האחרונים. אתם מוזמנים לקרא גם אתם, עם ילדיכם את הפסוקים האחרונים המרגשים כל כך ! זכינו להשראת שכינה בתוך עם ישראל. זהו רגע השיא שעם ישראל חיכה לו לאורך כל החומש, כבר מצאתם ממצרים !

חזק חזק ונתחזק !